

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

09 – 2009 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

25. februar 2009. Vol. 4, Broj 9 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Ponašanje ovaca pri ishrani	8

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Slaba ponuda stoke

Ponuda stoke u predhodnoj nedjelji na stočnim pijacama u Crnoj Gori je bila dosta slaba. U ponudi su bile najzastupljenija telad, krave za klanje i priplodne ovce. Na pijaci u Baru ponuda je bila slaba a najbolja ponuda je bila prasadi i jagnjadi, ponuđeno je po deset grla. Jagnjadi je najviše ponuđeno u Beranama, 40 grla. Na pijaci u Bijelom Polju i Pljevljima ponuđeno je najviše priplodnih ovaca, po 25 grla. Prasadi je najviše bilo u Podgorici (30 grla) i u Nikšiću 20.

Bar

Cijene žive stoke se nisu mjenjale u odnosu na prethodnu nedjelju.

Ponude na pijaci nismo imali a trgovalo se na farmama i to u uobičajnom obimu. Ove nedjelje registrovali smo i početak prodaje mladih jagnjadi i to po cijeni od 3,5 eura/kg.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove sedmice ponuda i tražnja ostali su na nivou od prošle nedjelje, kao i cjenovni trend koji je u blagom rastu samo kod kategorije teladi.

Nikšić

Na stočnoj pijaci nije bilo ponude žive stoke, pa su cijene uzete direktno od farmera. Cijene su se kretale na prošlonedjeljnom nivou.

Pljevlja

Na stočnim pijacama u Pljevljima protekle sedmice nije bilo stoke u ponudi, zbog loših vremenskih uslova. Trgovina se obavljala na farmama i to u manjem obimu. Cijene su zadržale prošlonedjeljni trend, jedino je zabilježen umjereni rast cijene teladi.

Bijelo Polje

I u toku ove sedmice na bijelopolskim stočnim pijacama nije bilo promjena u cijenama ponuđenih vrsta i kategorija, ali je ponuda i dalje u blagom porastu kod svih kategorija.

Podgorica

Veoma slaba ponuda i tražnja na podgoričkoj stočnoj pijaci. Najviše na ponudi je bilo prsadi sa cijenom od 3,3-3,5€ po kilogramu žive mjere. Po toj cijeni su prodavana i jagnjad kojih je bilo 20 grla i telad kojih je na ponudi bilo 11 grla. Drugih vrsta i kategorija stoke je bilo veoma malo a tražnja je, takođe, bila mala.

CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 19 – 25. 2. 2009. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	~	3.00 (2.80-3.00)	~	~	~	3.00 (2.80-3.00)
2	Telad 80-160 kg kg	2.90 (2.70-3.10)	3.00 (3.00-3.00)	2.70 (2.60-2.70)	3.20 (3.00-3.30)	2.90 (2.90-3.10)	3.30 (3.20-3.50)	3.00 (2.90-3.12)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.10-2.20)	2.20 (2.10-2.20)
4	Junad do 300 kg kg	2.50 (2.30-2.60)	~	1.70 (1.60-1.80)	2.30 (2.00-2.50)	~	2.20 (2.00-2.20)	2.18 (1.98-2.28)
5	Junad preko 300 kg SIM kg	~	~	~	~	~	1.90 (1.80-2.00)	1.90 (1.80-2.00)
6	Junad preko 300 kg kg	2.00 (2.00-2.00)	1.50 (1.50-2.00)	1.60 (1.50-1.70)	2.00 (1.80-2.20)	~	1.90 (1.80-2.00)	1.80 (1.72-1.98)
7	Krave za klanje kg	0.95 (0.90-1.10)	1.00 (0.80-1.20)	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.80-1.20)	1.00 (0.90-1.10)	1.00 (0.90-1.00)	0.98 (0.85-1.12)
8	Prasad kg	3.70 (3.70-3.70)	~	3.00 (3.00-3.50)	3.60 (3.50-3.80)	3.00 (3.00-3.00)	3.30 (3.30-3.50)	3.32 (3.30-3.50)
9	Jagnjad kg	3.50 (3.50-3.50)	3.00 (3.00-3.00)	~	3.00 (2.80-3.30)	2.80 (2.80-3.00)	3.30 (3.20-3.50)	3.12 (3.06-3.26)
10	Šilježad kg	~	~	~	~	~	3.00 (3.00-3.20)	3.00 (3.00-3.20)
11	Ovce za klanje kg	~	~	~	~	~	2.00 (1.80-2.10)	2.00 (1.80-2.10)
12	Ovnovi kg	~	~	~	~	~	2.20 (2.20-2.20)	2.20 (2.20-2.20)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Koze za klanje grlo	~	120.00 (100.00-150.00)	~	~	~	~	120.00 (100.00-150.00)
14	Priplodne ovce grlo	~	150.00 (120.00-150.00)	130.00 (120.00-150.00)	150.00 (130.00-180.00)	130.00 (120.00-130.00)	100.00 (100.00-100.00)	132.00 (118.00-142.00)
15	Priplodne koze grlo	~	~	60.00 (55.00-70.00)	90.00 (80.00-100.00)	~	~	75.00 (67.50-85.00)
16	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,500.00)	~	~	1,200.00 (1,000.00-1,500.00)
17	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	1,200.00 (1,200.00-1,200.00)	1,100.00 (1,000.00-1,200.00)	~	1,150.00 (1,100.00-1,200.00)
18	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)	~	~	1,300.00 (1,000.00-1,500.00)
19	Priplodne krave Smeđa grlo	1,150.00 (1,150.00-1,150.00)	~	650.00 (550.00-1,000.00)	~	1,200.00 (1,100.00-1,300.00)	~	1,000.00 (933.33-1,150.00)
20	Priplodne krave Melez grlo	~	700.00 (450.00-1,200.00)	~	650.00 (500.00-800.00)	~	~	675.00 (475.00-1,000.00)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 16-22.02.2009. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija													Vojvodina						Dominantna cena Srbija		
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Ospanica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica		Zrenjanin	
Dviske	sve		160	---	150	160	---	150	---	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160
Jagnjad	sve		---	---	260	250	240	240	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	240
Jarići	sve		---	---	210	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	210
Junad	do 300 kg	HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad	do 300 kg	SM	---	---	---	180	---	150	170	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	170
Junad	>480 kg	sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	190
Koze	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Krave za klanje	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Krave za klanje	SM		---	---	---	125	---	90	100	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100
Krmače za klanje	>130 kg	sve	110	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Ovca	sve		140	---	110	130	---	100	100	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100
Ovnovi za priplod	sve		150	---	130	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Prasad do 15 kg	sve		230	---	190	---	---	230	200	240	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	230
Prasad do 25 kg	sve		220	---	180	160	220	190	230	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	220
Priplodne junice	sve		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave	HF		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Priplodne krave (din/grlu)	SM		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Šilježad	sve		160	---	160	180	230	150	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	160
Telad	80-160 kg	HF	260	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	260
Telad	80-160 kg	SM	300	---	280	300	---	250	250	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	300
Tovljenici	80-130 kg	sve	140	---	150	---	---	130	140	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140
Tovljenici	>130 kg	sve	130	---	120	---	---	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	130

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 94 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / stoka, meso i mesne prerađevine

Prices for product group Stočni sajam-livestock market

Geografska podjela: HR

Regije

U razdoblju: od 16.02.2009 do:

22.02.2009(Tjedan:8)

Uspoređeno s razdobljem: od 02.02.2009 do:

08.02.2009(Tjedan:6)

Proizvod	Tip	Istra, Primorje i Dalmacija		Kontinentalna Hrvatska		Hrvatska	
		Cijena	Stara	Cijena	Stara	Cijena	Stara
tele simental (80-160 kg)-calf .	Min	23,00	24,00	21,00	22,00	21,00	22,00
	Max	28,00	35,00	31,00	31,00	31,00	35,00
	Prosjeck	27,31	27,28	25,54	26,09	25,59	26,13
tele holstajn (80-160kg)-calf	Min	----	----	17,00	17,00	17,00	17,00
	Max	----	----	28,00	29,00	28,00	29,00
	Prosjeck	----	----	23,85	25,25	23,85	25,25
junica simental (za klanje)-heifer	Min	----	----	10,00	11,00	10,00	11,00
	Max	----	----	16,00	15,50	16,00	15,50
	Prosjeck	----	----	13,31	13,84	13,31	13,84
junica holstajn (za klanje)-heifer	Min	----	----	12,00	12,50	12,00	12,50
	Max	----	----	13,00	13,00	13,00	13,00
	Prosjeck	----	----	12,50	12,82	12,50	12,82
bik simental (>450kg)-beef .	Min	13,00	13,00	13,00	13,50	13,00	13,00
	Max	15,00	18,00	17,00	17,00	17,00	18,00
	Prosjeck	14,00	15,09	15,42	15,41	15,41	15,41
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	Min	----	----	14,00	14,00	14,00	14,00
	Max	----	----	15,00	16,00	15,00	16,00
	Prosjeck	----	----	14,50	15,00	14,50	15,00
krava simental (za klanje)-cow .	Min	12,00	12,00	3,00	4,00	3,00	4,00
	Max	12,00	12,00	14,00	12,00	14,00	12,00
	Prosjeck	12,00	12,00	7,01	7,62	7,02	7,62
odojak (25-35 kg)-piglets .	Min	23,00	22,00	16,00	13,00	16,00	13,00
	Max	28,00	28,00	25,00	25,00	28,00	28,00
	Prosjeck	26,13	25,33	20,16	18,62	20,16	18,62
svinja (80-120 kg)-pig .	Min	11,00	11,00	10,00	9,00	10,00	9,00
	Max	13,00	20,00	17,00	17,00	17,00	20,00
	Prosjeck	12,00	17,52	12,19	12,48	12,19	12,50
krmača (za klanje)-sow .	Min	----	----	5,00	5,00	5,00	5,00
	Max	----	----	12,00	12,00	12,00	12,00
	Prosjeck	----	----	9,56	9,19	9,56	9,19
janjad-lambs .	Min	28,00	25,00	20,00	22,00	20,00	22,00
	Max	38,00	42,00	25,00	25,00	38,00	42,00
	Prosjeck	28,51	28,04	22,66	23,33	26,23	27,27
ždrijebe-foal .	Min	----	----	13,00	13,00	13,00	13,00
	Max	----	----	14,00	14,00	14,00	14,00
	Prosjeck	----	----	13,50	13,50	13,50	13,50
konj-hors .	Min	----	----	10,00	10,00	10,00	10,00
	Max	----	----	12,00	12,00	12,00	12,00
	Prosjeck	----	----	11,00	11,00	11,00	11,00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

PONAŠANJE OVACA PRI ISHRANI

Ovce daju vrlo značajne i kvalitetne proizvode u skromnim uslovima ishrane i gajenja. Njihovo mjesto u stočarskoj proizvodnji je uslovljeno time što za ishranu mogu da koriste pašnjake koji su drugim životinjama nedostupni, kao i hraniva koja druge vrste ne mogu da iskoriste. I pored toga od ukupnih troškova proizvodnje 50-80% otpada na ishranu. Ovce mogu sve svoje potrebe da zadovolje pašom, dok se koncentrovanim hranivima hrane samo neke kategorije i to u uslovima intenzivne proizvodnje. Kao i kod ostalih preživara, iskorišćavanje hrane kod ovaca u najvećoj mjeri zavisi od mikroorganizama koji žive u predželucima.

Osnovnu hranu za ovce čine voluminozna hraniva (prije svega paša). One ne mogu uspješno da koriste tako grubu hranu kao goveda (npr. kukuruzovinu i sl.) ali su zato kada je u pitanju iskorišćavanje sitnije grube hrane bez premca. Pored toga, na pašnjacima ovce koriste i mnoge korovske biljke i na taj način veoma uspješno sprečavaju zakorovljavanje zemljišta. Takođe, ovce mogu biti i dopunski korisnici pašnjaka koji se koriste za goveda.

Važno je napomenuti i to, da su ovce veoma prilagodljive različitim uslovima držanja i ishrane zahvaljujući čemu njihovo gajenje može da varira od vrlo intenzivnog do vrlo ekstenzivnog. U našim uslovima češći je slučaj da se ova

vrsta gaji ekstenzivno - u veoma oskudnim uslovima držanja i ishrane, međutim, naše autohtone rase su adaptirane na takve uslove.

Zahvaljujući obliku usta i usana ovce mogu da pasu bliže zemlji od goveda i na taj način da bolje iskoriste pašnjak. One pasu ukupno oko 8-9 sati na dan, što može biti produženo do 12-13 sati kada je paša slaba. Ukoliko paše ima dovoljno, ovce se hrane u intervalima od 20-90 minuta, kojih može biti do 9 u toku 24 sata. Posle intervala hranjenja ovce imaju periode od 45-90 minuta za odmor i preživljanje.

Na otvorenim pašnjacima ovce imaju određene djelove na kojima vole da se zadržavaju.

Pašnjaci se najbolje iskorišćavaju kada na njima zajedno pasu goveda i ovce. Obično se ne javljaju nikakvi problemi između ove dvije vrste.

Za iskorišćavanje hrane od izuzetnog je značaja stanje zuba kod ovaca. Ono može da ima uticaj na njihovo ponašanje.

Jaganjci uče od svojih majki koja hraniva treba da jedu. One mogu da uče i u kasnijem životu i smatra se da im treba 2-3 nedelje da se naviknu na nešto novo u ishrani. Poneko grlo uopšte nije u stanju da se adaptira na nova hraniva. Većina, međutim, je u stanju da gledajući šta rade druge ovce prihvati promjene u obroku.